

Životní prostředí – prostředí pro život

Péče o břehové porosty vodních toků v přítomnosti bobra evropského

Ing. Mgr. Vladimír Zýka

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.

Bobr evropský (*Castor fiber*) se od 80. let 20. st. opět stává součástí přírody Česka. V současné době probíhá jeho šíření ze zdrojových povodí horní Vltavy a Dunaje, z povodí Moravy a podél Labe (od severu) do zbylých doposud neosídlených povodí Česka. Jelikož bobr, jakožto zvláště chráněný druh živočicha, osidluje břehové porosty vodních toků ve volné krajině, přináší s sebou řadu konfliktů. O bobra se proto zajímají jednak zoologové, kteří zkoumají jeho etologii a ekologii a ochránci přírody, které bobr zajímá jako zvláště chráněný druh z hlediska zákona, ale také správci vodních toků, kteří řeší vzniklé majetkové škody na břehových porostech, a majitelé sousedních pozemků, kterým bobr nepříjemně zatápí a zabírá jejich obhospodařované pozemky, případně narušuje svou činností hráze vodních děl či ochranné hráze podél vodních toků. Z tohoto důvodu je důležité nastavit péči o břehové porosty tak, aby došlo ke vzájemnému souladu mezi všemi čtyřmi zainteresovanými subjekty a pokud možno s minimálními náklady.

Hlavním snahou příspěvku bude představit metodiku péče o břehové porosty, která má za cíl najít soulad mezi přítomností bobra a funkcemi břehových porostů, jež je důležité zachovat pro plnění funkcí vodního toku v kulturní zemědělské krajině. Aktuálně platné právní předpisy, které definují činnosti správce toku, však s přítomností bobra v kulturní zemědělské krajině (mimo chráněná území) víceméně nepočítají a správci toku nezbývá nic jiného než se snažit projevy přirozené činnosti bobra alespoň nějakým způsobem korigovat. Lze očekávat rozšíření bobrů do celé krajiny Česka, proto se navrhovaná opatření týkají, kromě provozně-bezpečnostních opatření, jen konkrétní části vodních toků, kde by přítomnost bobra byla z pohledu právních předpisů velmi problematická. Bobr s sebou přináší kromě negativních důsledků své činnosti, také jistý potenciál “krajinného inženýra”, který by bylo škoda nevyužít.